

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de subsidiëring van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Principiële goedkeuring

Samenvatting:

Dit voorontwerp van besluit bevat een uitbreiding van het bestaande subsidiekader voor projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving naar de werkingen met dagopvang en de sectoren die zich richten op meerderjarigen met een relatief grotere kans dat er zich gevallen van agressie voordoen of tot vrijheidsbeperking of zelfs vrijheidsberoving moet worden overgegaan bij gebrek aan gepaste, preventieve infrastructurele maatregelen. Het momenteel van kracht zijnde subsidiekader beperkt zich in essentie tot minderjarigen in een residentiële context. De problematiek van agressie en vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving kan zich echter evengoed manifesteren in specifieke settings met dagopvang of in specifieke voorzieningen voor meerderjarigen. In de ziekenhuizen kunnen de middelen ook ingezet worden voor infrastructurele maatregelen in de spoeddiensten, eveneens ter preventie van agressie en ter bescherming van het zorgpersoneel.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG).
- Beleidsveld: Zorginfrastructuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/88 van 22/03/2023.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van besluit bevat een uitbreiding van het bestaande subsidiekader voor projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving naar de werkingen met dagopvang en de sectoren die zich richten op meerderjarigen met een relatief grotere kans dat er zich gevallen van agressie voordoen of tot vrijheidsbeperking of zelfs vrijheidsberoving moet worden overgegaan bij gebrek aan gepaste, preventieve infrastructurele maatregelen. Het momenteel van kracht zijnde subsidiekader beperkt zich in essentie tot minderjarigen in een residentiële context. In de ziekenhuizen kunnen de middelen ook ingezet worden voor infrastructurele maatregelen in de spoeddiensten, eveneens ter preventie van agressie en ter bescherming van het zorgpersoneel.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1

Voegt een paar definities toe.

Art. 2

Verruimt het toepassingsgebied in essentie naar de werkingen met dagopvang en de sectoren die zich richten op meerderjarigen met een relatief grotere kans dat er zich gevallen van agressie voordoen of tot vrijheidsbeperking of zelfs vrijheidsberoving moet worden overgegaan bij gebrek aan gepaste, preventieve infrastructurele maatregelen. Ook de spoeddiensten van de ziekenhuizen worden toegevoegd aan het toepassingsgebied.

Art. 3

Herschikt en werkt de bepalingen bij waaraan een aanvrager, al dan niet een ziekenhuis zijnde, moet beantwoorden.

Art. 4

Herdefinieert en hergroepeert -rekening houdend met de toepassing op basis van het bestaande kader- welke preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in aanmerking komen voor een investeringssubsidie. De invalshoek is de preventie van agressie en de preventie van vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving. Het voorzien van voldoende groen, specifiek en doelbewust aangelegd voor natuurbeleving op een site komt in aanmerking voor betoelaging omdat dergelijke beleving een rustgevend karakter heeft. Het installeren van zorgtechnologie wordt niet langer expliciet benoemd, maar beschouwd als een voorbeeld van een maatregel om een veiligere omgeving te realiseren. Om redenen van administratieve eenvoud wordt uitrusting voortaan forfaitair betoelaagd (zie artikel 10). Een subsidie voor louter uitrusting van de buiten- en binneninrichting is niet mogelijk. Enkel indien aan specifieke voorwaarden wordt voldaan, kan subsidie worden verkregen voor het herinrichten van een bestaande afzonderingskamer.

Art. 5

Herordent waaruit een aanvraag tot het bekomen van een investeringssubsidie moet bestaan. Om een beleidsevaluatie mogelijk te maken, zal de aanvrager zich moeten engageren om het aantal agressie-incidenten en het aantal gevallen van vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving systematisch te registreren. Indien de aanvrager pas op het moment van de aanvraag start met de registratie, zal

dit vanzelfsprekend resulteren in een beperkte tijdreeks om conclusies aan te verbinden. Het VIPA moet evenwel op basis daarvan in staat zijn om een eerste uitspraak te doen over de meerwaarde van de subsidie. Dit neemt niet weg dat ook andere variabelen potentieel impact kunnen hebben op de evolutie van het aantal incidenten.

Art. 6

Verlengt de termijn voor het ontvankelijkheidsonderzoek. Omdat de ontvankelijkheidsdatum van belang is bij het opstellen van de rangschikking (cf. art. 7) is het belangrijk dat het Fonds over voldoende tijd beschikt voor een gedegen ontvankelijkheidsonderzoek.

Art. 7

Beschrijft de beoordelingscriteria waaraan aanvragen worden getoetst en het aangepaste beoordelingsproces dat aanvragen moeten doorlopen.

Art. 8

Brengt een aantal technische wijzigingen aan, in lijn met het aangepaste beoordelingsproces. Alle door de minister toegekende investeringssubsidies worden openbaar gemaakt op de website van het VIPA, evenals via het subsidieregister.

Art. 9

Gezien de ontwerpstudie niet beoordeeld wordt, hoeft de aanvrager enkel maar de overeenkomstige factuur over te maken. Om die reden hoeft de ontwerpstudie zelf niet overgemaakt te worden.

Art. 10

Beschrijft de manier waarop het maximumbedrag van de investeringssubsidie kan worden berekend. Het basisbedrag van 175.000 wordt aangepast aan de evolutie van de bouwindex.

Voor vergunde zorgaanbieders wordt de maximale subsidie bepaald op basis van de zelfrapportage van de voorziening over het aantal leefgroepen (voor de hele subsidie-eenheid) waarbij er een risico is op agressie. Alle personen van deze leefgroep komen in aanmerking om mee te tellen voor het aantal personen op basis waarvan de maximale subsidie wordt berekend.

Het maximale te bereiken subsidieplafond is de subsidie op basis van alle gebruikers van de voorbije 2 jaar op basis van de dagregistraties in de geïntegreerde registratietool voor de hele subsidie eenheid. Hierop is een controle van het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap mogelijk. Bovendien geldt tevens dit plafond: maximum 20% van de totale capaciteit van de vergunde zorgaanbieder.

Art. 11

Voegt toe op welke manier de uitrusting voortaan forfaitair zal worden betoelaagd. Stipuleert dat het bedrag van de investeringssubsidie niet wordt aangepast indien blijkt dat de gemaakte kosten hoger zouden uitvallen dan de kostenraming. Dit betreft het expliciteren van de bestaande toepassing van het huidige kader.

Art. 12

Brengt een verduidelijking aan.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De uitbreiding van het toepassingsgebied wordt ingeschat op een maximale budgettaire weerslag ten belope van 82,725 mio euro. Uit de ervaringen met het bestaande kader blijkt echter dat via het systeem met oproepen telkens maar een segment van de voorzieningen effectief een aanvraag indient. In de oproep zal conform de bepalingen van het VCO ook de grootte van het krediet gestipuleerd worden dat beschikbaar is om de oproep tot subsidieaanvragen te financieren. Het VIPA werkt daarnaast met een gesloten, globaal budget voor de klassieke financiering, wat impliceert dat er maar aanvragen voor investeringsbetoelaging gehonoreerd kunnen worden voor zover die passen binnen de beschikbare kredieten.

Het advies van de Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 20/03/2023. De effectiviteit van de maatregelen zal beoordeeld kunnen worden door het aantal agressie-incidenten en het aantal gevallen van vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving systematisch te laten registreren (cf. supra art. 5).

De Inspectie van Financiën stelt voor de scope van de subsidie te beperken tot “hardere” aspecten van agressie-reducerende maatregelen. Het subsidiekader voorziet reeds dat het project getoetst wordt aan o.m. de kwaliteit van het project betreffende het preventieve karakter van de voorgestelde maatregelen, de meerwaarde voor de gebruikers en de doelgerichtheid (cf. supra art. 7 met betrekking tot artikel 9 van het besluit). Dit laat toe om binnen de oproep, begrensd door de beschikbare kredieten, voorrang te geven aan maatregelen met een directere impact op het reduceren van agressie. Naar aanleiding van de opmerking van de Inspectie van Financiën werd deze bepaling aangepast om voorrang te geven aan aanvragen die betrekking hebben op de herinrichting van bestaande binneninrichting, vermeld in artikel 5, eerste lid, 2°.

Wat de omgeving betreft komen deze investeringen overigens niet in aanmerking voor betoelaging gezien het geen maatregelen zijn die gericht zijn op het voorkomen van agressie: wegenis, poorten, site-omsluiting, verhardingen voor (dienst)voertuigen en brandweer, parkeerplaatsen, berguimtes en andere, vergelijkbare investeringen.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 26 april 2023.

B. ESR-TOETS

Voorliggende regeling betreft een subsidiekader waarbij de integrale aanrekening op de kredieten van het VIPA gebeurt op het moment van het toekennen van de investeringssubsidie.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van besluit heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit dient voor advies aan de Raad van State voorgelegd te worden.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de subsidiëring van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS